

Український державний університет залізничного транспорту

Рекомендовано на засіданні кафедри
«Транспортні системи та логістика»
протокол № 1 від 26.08.2024 р.

С и л а б у с

з дисципліни «*Основи комплексного аналізу роботи транспортних систем*»

II семестр 2024-2025 навчального року

освітній рівень перший (бакалавр)

галузь знань 27 Транспорт

спеціальність 275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті)

освітня програма: - Транспортний сервіс та логістика (ОП)

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua>

Команда викладачів:

Лектор: Наталя Валеріївна Гриценко (кандидат економічних наук, доцент),
Контакти: +38(057) 730-19-55 e-mail: gritsenkonv@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 13.00-14.00 вівторок – четвер
Розміщення кафедри: м. Харків, м-н Фейербаха, 7, 3 корпус, 3 пов., ауд. 333

Веб-сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua/last/process>

Харків 2024

Основи комплексного аналізу роботи транспортних систем – навчальна дисципліна, яка згідно освітній програмі та навчальному плану, відноситься до нормативних начальних дисциплін, циклу професійної та практичної підготовки.

Методологією вивчення навчального курсу є транспорт і транспортна система з виділенням та аналізом її галузевої та функціональної структур.

Мета навчальної дисципліни – формування і поглиблення у майбутніх фахівців знань щодо дослідження та аналізу функціонування транспортної системи України.

Завдання навчальної дисципліни – отримання достатньої підготовки, проведенню аналізу отриманих результатів з осмислення можливості їх застосування в практичній діяльності під час організації вантажних і пасажирських перевезень.

У процесі вивчення студент освоює основні аспекти аналізу економічного розвитку транспортної системи України та техніко-технологічного аналізу роботи транспортної системи України.

Курс має на меті сформуванню та розвинути наступні **компетентності** студентів:

1. Ціннісно-сміслову компетентність (здатність готувати аналітичні матеріали для оцінювання роботи транспорту України, та на підставі цього розробляти управлінсько-логістичні рішення; формування та розширення світогляду студента в галузі оцінки господарської діяльності транспорту України, виявлення причинних взаємозв'язків і взаємодії різних факторів техніки та економіки, резервів виробництва, опрацювання заходів для раціоналізації використання ресурсів);

2. Загальнокультурну компетентність (здатність розуміти рушійні сили та закономірності історичного процесу у галузі комплексного аналізу роботи транспортних систем; здатність розуміти місце своєї країни на підставі проведеного аналізу роботи транспортної системи у сучасному культурному аспекті);

3. Навчально-пізнавальну компетентність (здатність на підставі типових методик зробити розширений аналіз показників, що характеризують діяльність транспортних суб'єктів господарювання; здатність виконувати необхідне обґрунтування на підставі зробленого аналізу транспортної роботи відповідно до прийнятих стандартів)

4. Інформаційну компетентність (здатність здійснювати збір, аналіз і обробку даних, необхідних для вирішення поставлених економічних задач у транспортній галузі; розвиток вмінь до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в дослідженні діяльності усіх структурних транспортних підприємств та підрозділів за допомогою сучасних методів наукових досліджень та інформаційних технологій)

5. Комунікативну компетентність (готовність до кооперації роботи з колегами в колективі; здатність знаходити організаційно-управлінські рішення у галузі комплексного аналізу роботи транспортних систем і готовність нести за них відповідальність);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії, володіння високою мотивацією для виконання професійної діяльності; здатність критично оцінювати свої недоліки та переваги; здатність до саморозвитку та підвищення своєї кваліфікації у транспортній сфері).

Програмні результати навчання

Студенти опанують практичні методики аналізувати забезпечення організацію планування й управління перевезень, з метою встановлення недоліків і переваг для пошуку шляхів подальшого розвитку транспорту України;

- визначати характеристики та відповідність перевізних і переробних потужностей взаємодіючих видів транспорту та вибирати засоби щодо узгодження цих характеристик;

- проводити розрахунки транспортних потоків, кількість (модель) рухомого складу та навантажувально-розвантажувальних механізмів;

- виконати оцінювання взаємодії транспортних мереж і вузлів та розробити заходи щодо поліпшення їх роботи, контролювати правильність виконання технологічного процесу;

- сформулювати вимоги до економічного, правового, інформаційного забезпечення перевезень у змішаному сполученні та розробити заходи, направлені на їх впровадження;

- вибирати технологію перевезень, доцільну транспортну тару, стратегію формування партій відправлення у змішаному сполученні.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви активний і вас цікавить принцип колективної творчості, що припускає участь в проведенні комплексного аналізу роботи транспортних послуг групою спеціалістів різного профілю, активне використання широкого арсеналу методів, що стимулюють творче мислення, вироблення нестандартних рішень (морфологічний метод, "мозковий штурм", синектика алгоритм вирішення винахідницьких задач (АВВЗ), метод контрольних запитань і т. ін.), тоді вам буде цікава дана дисципліна.

Креативним особистостям завжди цікаво розв'язання проблеми, а саме, як інакше, краще, ефективніше досягнути виконання конкретної функції у транспортній галузі. Таке рішення здійснюється в подальшому за допомогою комплексу методів активізації творчого мислення на підставі аналізу роботи транспортних систем.

Огляд курсу

Цей курс дає студентам глибоке розуміння сутності щодо основ комплексного аналізу роботи транспортних систем.

Курс складається з однієї лекції кожного тижня та одного практичного заняття раз на два тижня. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Для опанування матеріалу дисципліни, окрім лекційних, практичних занять значну увагу приділяють самостійній роботі студентів за такими видами: вивчення додаткової літератури; робота із законодавчими та нормативними матеріалами; робота у мережі Інтернет; підготовка до занять. В індивідуальних завданнях міститься перелік тематичних оглядів, які найбільш широко розкривають проблематику тем з дисципліни «Основи комплексного аналізу роботи транспортних систем».

В рамках курсу передбачають лекції запрошених роботодавців.

Опис навчальної дисципліни

кількість кредитів ЄКТС – 3;
загальна кількість годин – 90;
лекції – 30;
практичні заняття – 15;
самостійна робота 45;
термін викладання – 6 семестр.

Схема курсу

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Основи комплексного аналізу роботи транспортних систем» допоможуть випускникові в його подальшій професійній діяльності:

- проводити аналіз раціонального використання експлуатаційних ресурсів транспортних систем з метою мінімізації витрат на їх придбання;
- надавати професійну оцінку господарської діяльності роботи транспортних систем, виявляти основні напрямки і тенденції її розвитку,

способів підвищення ефективності використання наявних ресурсів і якості роботи транспортних систем;

- на підставі ретельного аналізу та обґрунтування техніко-економічних показників роботи транспортних систем, характеризувати ефективність заходів для впровадження нової техніки, технології, організації транспортних підприємств України.

Теми курсу

Тема 1 - Основи комплексного аналізу роботи транспортних систем.

Тема 2 - Зміст, завдання та види економічного аналізу.

Тема 3 - Організація економічного аналізу на підприємстві.

Тема 4 - Аналіз і прогнозування розвитку світової та національної економіки.

Тема 5 - Загальні аспекти економічного аналізу роботи транспортної системи України в сфері перевезень.

Тема 6 - Економічний аналіз роботи транспортної системи України в сфері вантажних перевезень.

Тема 7 - Аналіз економічних показників перевезення за видами транспорту.

Тема 8 - Економічний аналіз роботи транспортної системи України в сфері пасажирських перевезень.

Тема 9 - Аналіз організації та управління на залізничному транспорті.

Тема 10 - Аналіз організації та управління на автомобільному транспорті.

Тема 11 - Аналіз організації та управління водним транспортом.

Тема 12 - Аналіз організації та управління авіаційним транспортом.

Тема 13 - Техніко-технологічний аналіз роботи транспортної системи України.

Тема 14 - Оцінка потенціалу ефективності транспортної системи.

Тема 15 - Виявлення та аналіз проблем за видами транспорту.

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Для груп денної форми навчання:

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичного заняття
1	2	Лекція 1. Основи комплексного аналізу роботи транспортних систем.	2	ПЗ 1. Теоретичні підходи до основних Законів України про транспорту діяльність.

2	2	Лекція 2. Зміст, завдання та види економічного аналізу.		
3	2	Лекція 3. Організація економічного аналізу на підприємстві.	2	ПЗ 2. Теоретичні основи методу та методики економічного аналізу.
4	2	Лекція 4. Аналіз і прогнозування розвитку світової та національної економіки.		
5	2	Лекція 5. Загальні аспекти економічного аналізу роботи транспортної системи України в сфері перевезень.	2	ПЗ 3. Економіко-логічні методи економічного аналізу. Порівняльний аналіз роботи транспортної системи.
6	2	Лекція 6. Економічний аналіз роботи транспортної системи України в сфері вантажних перевезень.		
7	2	Лекція 7. Аналіз економічних показників перевезення за видами транспорту.	2	ПЗ 4. Інформаційна база для проведення економічного аналізу.
8	2	Лекція 8. Економічний аналіз роботи транспортної системи України в сфері пасажирських перевезень.		
Модульний контроль №1				
9	2	Лекція 9. Аналіз організації та управління на залізничному транспорті.	2	ПЗ 5. Джерела даних та система показників аналізу.
10	2	Лекція 10. Аналіз організації та управління на автомобільному транспорті.		
11	2	Лекція 11. Аналіз організації та управління водним транспортом.	2	ПЗ 6. Аналіз показників пасажирських перевезень в єдиній транспортній системі.
12	2	Лекція 12. Аналіз організації та управління авіаційним транспортом.		
13	2	Лекція 13. Техніко-технологічний аналіз роботи транспортної системи України.	2	ПЗ 7. Аналіз показників вантажних перевезень в єдиній транспортній системі.
14	2	Лекція 14. Оцінка потенціалу ефективності транспортної системи.		

15	2	Лекція 15. Виявлення та аналіз проблем за видами транспорту.	2	ПЗ 8. Загальний аналіз системи управління транспортом України.
Модульний контроль №2				
Залік				

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на [сайті Університету](#), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Під час обговорення ми запропонуємо вам критично поміркувати над тим, як змінювались показники транспортних систем в Україні та які висновки можна зробити.

Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Література

1 Державна служба статистики України «Транспорт і зв'язок України – 2018» Статистичний збірник За редакцією І. Петренко: ISBN 978-617-7551-10-1К:-2019. - 153с.

2. Державна служба статистики. Статистична інформація. Економічна діяльність. Діяльність підприємств. URL : www.ukrstat.gov.ua

3 Транспортна стратегія України на період до 2030 року Електронний ресурс: URL: http://ucn.org.ua/wp-content/uploads/2010/07/Order_KMU_Transport_strategy_UA-2020.pdf URL: Київ - 2019р. 241с.

4 Інфраструктурне забезпечення розвитку транспортної системи регіону: колективна монографія [Текст] / [І.В. Заблудська, І.Р. Бузько, О.О. Зеленко, І.О. Хорошилова]. – Сєвєродонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2016. –193 с. URL: <http://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2014/03/maket.pdf>

5. Конвенція ООН з морського права 1982р. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=00O5WDC64C>

6. Про внутрішній водний транспорт: проект Закону України від 16.05.2017 р. № 2475а-3 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62046

7. Про морські порти України: Закон України від 17 травня 2012 р. № 4709-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4709-17>

8. Черничко Т. В. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств України / Т. В. Черничко, Є. І. Кізман // Економіка та суспільство : електронний науковий фаховий журнал. - Мукачево, 2016. - №5. - С. 400-404

9. Касич А. О. Методичні підходи щодо оцінки ефективності діяльності підприємства/ А. О. Касич, І. Г. Хіміч// Бізнес Інформ. – 2012. - № 12. – С. 176-179.

10. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : [навч. посіб.] / Г.В. Савицька. – К. : Знання, 2004. – 302 с.

11. Соколова Л. В. Ретроспективний аналіз фінансових результатів функціонування суб'єктів господарювання України / Л.В. Соколова, Г.М. Верясова, О.Є. Соколов // Інфраструктура ринку. – 2019. – Випуск 31. – С. 376-385.

12. Конспект лекцій з навчальної дисципліни "Економіка транспорту" (для студентів 5 курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 7.07010102, 8.07010102 – «Організація перевезень і управління на транспорті (за видами транспорту)»; 7.07010101, 8.07010101 – «Транспортні системи (за видами транспорту)») / Д. О. Пруненко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва.:– Х.: ХНАМГ, 2012. – 117 с.

13. Кіндрацька Л.М. Аналіз господарської діяльності [Електронний ресурс] : підручник / І. М. Парасій-Вергуненко ; за ред. Л. М. Кіндрацької.- К. : КНЕУ, 2016. - 629с.

14. Позднякова Л.О. Економіка залізничного транспорту: Навч. посібник / Л.О. Позднякова, О.Г. Дейнека, Н.В. Гриценко та ін.; за заг. ред. Л.О. Позднякової, О.Г. Дейнеки. – Харків: УкрДАЗТ, 2010. – 243 с.

15. Данько М.І. Загальний курс та технології роботи транспорту (залізничний транспорт) Навчальний посібник М.І. Данько, Т.В. Бутько, В.М. Кулешов, О.В. Березань, О.І. Гребцов, В.Д. Зонов, О.А. Малахова, Ф.Г. Ткачов, О.В. Лаврухін; За ред. М.І. Данька. – Харків: УкрДАЗТ, 2007. – 242с.

16. Лаврухін О.В. Інформаційні системи та технології при управлінні залізничними перевезеннями Навчальний посібник О. В. Лаврухін, П. В. Долгополов, В. В. Петрушов, О. М. Ходаківський. - Х. : ТОВ «Компанія СМІТ», 2011. – 118с.

17. Роїна О.М. Автомобільний транспорт в Україні : нормат. база: 2-е вид. – Київ : КНТ, 2016. – 460 с

18. Маковецька Л.О. Географія транспорту: Курс лекцій. Луцьк: Східноєвроп. націон. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – 118 с.

19. Кудрицька Н. В. Транспортно-дорожній комплекс України: сучасний стан, проблеми та шляхи розвитку : монографія. – Київ : НТУ, 2010. – 338 с.

20. Міщенко М. І. Загальний курс транспорту : навч. посіб. / М. І. Міщенко [та ін.] ; Автомоб.-дор. ін-т ДВНЗ "Донец. нац. техн. ун-т". – Донецьк : Норд-прес, 2010. – 323 с.

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3) та шкали ECTS (A, B, C, D, E).

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Розподіл балів

Індивідуальні завдання

Під час вивчення курсу студенти виконують самостійну роботу за індивідуальними завданнями, що охоплює декілька найбільш важливих тем. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **25 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – **від 15 до 20 балів**. Виконання самостійної роботи вважається обов'язковим. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується від 0 до 1 балу в залежності від ступеня залученості. **Максимальна сума становить 15 балів.** Бали за цю складову не нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин.

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання теоретичних та практичних методів комплексного аналізу транспортної роботи. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 1 балів). Ступінь залученості визначається участю у дискусіях під час проведення занять. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання. **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

Студент отримує оцінку за результатами модульних контролів (1-го та 2-го) шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає підсумковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку.

Команда викладачів:

Гриценко Наталя Валеріївна (<http://kart.edu.ua/pro> - [gritlenkonv@kart.edu.ua](mailto:gritsenkonv@kart.edu.ua)) – лектор, доцент кафедри транспортні системи та логістика УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук (2009 р., спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством). Напрямок наукової діяльності: логістика транспортних систем з урахуванням взаємодії видів транспорту та економічна оцінка інноваційних проектів на транспорті. Теоретичні напрямки удосконалення організаційно-економічних основ управління персоналом.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення [Кодексу академічної доброчесності](#) Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>.